

A multi-layered analysis of the structural fragility of the Zionist regime in the imposed 12-day war with the Islamic Republic of Iran

Mohsen Radmehr¹ | Kazem Zoghiarani²

1. Corresponding Author: Researcher and lecturer at Imam Hussein (AS) Military University, Master's degree in Geography, Tehran, Iran. Email: m.radmehr1362@gmail.com

2. Assistant Professor of Political Geography and Geopolitics, Imam Hussein University, Tehran, Iran.

Abstract

The 12-Day Imposed War of June 2025 by the Zionist Regime against the Islamic Republic of Iran marks a turning point in the realist reassessment of the structural fragility of the Zionist regime. Contrary to the dominant narrative of military and technological superiority, this war revealed that the regime suffers from fundamental weaknesses when confronted with hybrid and multilayered warfare. These vulnerabilities span spatial–geographical, infrastructural, psycho–social, and military–operational dimensions.

This study, employing a descriptive–analytical method and integrating field, security, and geospatial (GIS) data, proposes a conceptual model of the regime's fragility during the recent conflict. The findings indicate that high population concentration, lack of strategic depth, infrastructural dependence on centralized nodes, disruption of command and control systems (C4ISR), and rising social anxiety have collectively reduced the regime's overall resilience against simultaneous threats.

Comparative data analysis shows that despite its advanced technological capabilities, the Zionist regime lacks the capacity to withstand wars designed across multiple fronts, combining cyber, psychological, and physical elements. Accordingly, this research presents a conceptual framework for assessing the structural fragility of adversaries, which can be utilized in the formulation of smart deterrence strategies at the regional level.

Keywords: Strategic Fragility Hybrid Warfare Zionist Regime 12-Day War Iran.

Volume info

Vol. 24
Series: 109
Autumn 2025
P.P: 31-48

Article Type

Research Paper

Article History

Received:
2025-08-06
Revised:
2025-09-29
Accepted:
2025-12-17
Published:
2025-12-21

ISSN – E-ISSN

ISSN: 2008-6121
E-ISSN: 2645-5218

Cite this Article: Radmehr, M., & Zoghiarani, K. (2025). A multi-layered analysis of the structural fragility of the Zionist regime in the imposed 12-day war with the Islamic Republic of Iran. *Scientific Journal of Defensive Researches and Management*, 24(109), 31-48.

doi : 10.47176/mdr.2025.1416

© Author(s) retain the copyright and full publishing rights

Publisher: Imam Hossein University.

تحلیل چندلایه شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه با جمهوری اسلامی ایران

محسن رادمهر^۱ | کاظم ذوقی بارانی^۲

۱. نویسنده مسئول: پژوهشگر و مدرس دانشگاه افسری امام حسین(ع)، دانش‌آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا، تهران، ایران.
Email: m.radmehr1362@gmail.com
۲. استادیار جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک دانشگاه جامع امام حسین(ع)، تهران، ایران.

چکیده

جنگ تحمیلی ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ رژیم صهیونیستی بر علیه جمهوری اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازخوانی واقع‌گرایانه از وضعیت شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی به شمار می‌رود. برخلاف روایت غالب مبنی بر برتری نظامی و فناوری محور رژیم، این جنگ نشان داد که رژیم صهیونیستی در مواجهه با جنگ ترکیبی و چندلایه، از ضعف‌های بنیادین در سطوح جغرافیایی، زیرساختی، روانی، اجتماعی و نظامی، عملیاتی رنج می‌برد. پژوهش حاضر با بهره‌گیری از روش توصیفی-تحلیلی و تلفیق داده‌های میدانی، امنیتی و مکانی (GIS)، با هدف تحلیل چندلایه از شکنندگی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه سعی کرده است این مهم را مورد بررسی قرار دهد. یافته‌ها نشان می‌دهد که تمرکز جمعیتی بالا، کمبود عمق استراتژیک، وابستگی زیرساختی به نقاط متمرکز، اختلال در سامانه‌های فرماندهی (C4ISR) و افزایش اضطراب اجتماعی، به کاهش تاب‌آوری کلی رژیم در برابر تهدیدات هم‌زمان انجامیده است. تحلیل تطبیقی داده‌ها نشان می‌دهد که رژیم صهیونیستی، علی‌رغم بهره‌مندی از فناوری پیشرفته، فاقد ظرفیت مقابله با جنگ‌هایی است که از چند جبهه، هم‌زمان و با ترکیب عناصر سایبری، روانی و فیزیکی طراحی شده‌اند. بر همین اساس، پژوهش حاضر الگویی مفهومی برای ارزیابی شکنندگی ساختاری دشمن ارائه می‌دهد که می‌تواند در طراحی راهبردهای بازدارندگی هوشمند در سطح منطقه‌ای مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: شکنندگی راهبردی، جنگ ترکیبی، رژیم صهیونیستی، جنگ ۱۲ روزه، ایران.

استناد: رادمهر، محسن، و ذوقی بارانی، کاظم. (۱۴۰۴). تحلیل چندلایه شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه با جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، ۲۴(۱۰۹)، ۳۱-۴۸.
doi : 10.47176/mdr.2025.1416

© نویسنده(گان) حق نشر و حقوق کامل انتشار را برای خود محفوظ می‌دارند.

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین(ع).

مقدمه

در ادبیات راهبردی و امنیتی معاصر، رویکردهای کلاسیک به قدرت نظامی که بر شمار نیرو، فناوری‌های پیشرفته و توان تهاجمی متمرکز بودند، جای خود را به الگوهای نوینی داده‌اند که بر پایداری، انعطاف‌پذیری و تاب‌آوری ساختاری تأکید دارند. بر اساس این دیدگاه، قدرت واقعی یک بازیگر نه تنها در توانمندی‌های سخت‌افزاری، بلکه در میزان مقاومت دستگاه‌های زیرساختی، روانی، اجتماعی و فرماندهی در برابر تهدیدات پیچیده و هم‌زمان تعریف می‌شود. از این منظر، مفهوم «شکنندگی چندبعدی» به‌عنوان شاخصی نوین برای تحلیل آسیب‌پذیری راهبردی دولت‌ها در برابر جنگ‌های ترکیبی و غیرمتقارن مطرح شده است.

در دهه‌های اخیر، مفهوم «شکنندگی راهبردی» به یکی از چارچوب‌های تحلیلی مهم در مطالعات امنیتی و نظامی تبدیل شده است؛ مفهومی که صرفاً بر ضعف‌های میدانی تمرکز ندارد، بلکه به آسیب‌پذیری‌های نهفته در ساختار فضایی، زیرساختی، روانی و عملیاتی دولت‌ها و بازیگران نظامی اشاره دارد. در این میان، رژیم صهیونیستی که همواره تلاش کرده با اتکال بر توانمندی‌های پیشرفته نظامی، خود را به‌عنوان قدرتی برتر در منطقه معرفی کند، در جریان جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ با جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت، در معرض یک آزمون راهبردی بی‌سابقه قرار گرفت.

این جنگ که با تلفیقی از حملات موشکی دقیق، عملیات پهپادی، جنگ سایبری، اختلال در فرماندهی و عملیات روانی همراه بود، ضعف‌های ساختاری متعددی از رژیم صهیونیستی را آشکار ساخت؛ از جمله ناتوانی در پوشش هم‌زمان چند جبهه، فشردگی سرزمینی، تمرکز بالای زیرساخت‌های حیاتی، و شکنندگی روانی-اجتماعی ساکنان مناطق مرکزی و جنوبی علی‌رغم استفاده گسترده از سامانه‌های دفاعی پیشرفته مانند گنبد آهنین و فلاخن داوود، آسیب‌های مستقیم به مراکز حیاتی همچون تل‌آویو، حیفا و فرودگاه بن‌گوریون نشان داد که رژیم صهیونیستی فاقد عمق استراتژیک و انعطاف‌پذیری عملیاتی برای مقابله با جنگ‌های ترکیبی مدرن است.

افزون بر آن، تراکم بالای جمعیت در مناطق مرکزی، توزیع نامتوازن منابع انرژی و آب، وابستگی شدید به فناوری اطلاعات و زیرساخت‌های ارتباطی، و ناتوانی در مدیریت هم‌زمان تهدیدات روانی و سایبری، این رژیم را به نمونه‌ای برجسته از شکنندگی چندلایه تبدیل کرده

است. در چنین زمینه‌ای، نیاز به تحلیل جامع شکنندگی رژیم صهیونیستی با رویکردی بین‌رشته‌ای، مبتنی بر تلفیق داده‌های میدانی، مدل‌سازی فضایی، تحلیل عملکرد نظامی و ارزیابی ابعاد روانی-اجتماعی بیش‌ازپیش احساس می‌شود.

این مقاله باهدف تحلیل لایه‌های شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی، به بررسی چهار بُعد اصلی شکنندگی شامل فضایی-جغرافیایی، زیرساختی، روانی-اجتماعی و نظامی-عملیاتی می‌پردازد. تمرکز پژوهش بر استخراج داده‌های تجربی از جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ و تحلیل آن‌ها با بهره‌گیری از ادبیات نظری جنگ ترکیبی، مطالعات ژئوپلیتیکی و نظریه‌های پایداری امنیتی است. این تحلیل می‌تواند چارچوبی بومی برای ارزیابی تهدیدات راهبردی و طراحی مدل بازدارندگی هوشمند در سطح منطقه‌ای فراهم آورد.

مسئله اصلی این پژوهش، شناسایی، تحلیل لایه‌های گوناگون شکنندگی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ با استفاده از رویکرد تلفیقی مبتنی بر داده‌های میدانی و نظریه‌های نوین امنیتی است. پژوهش حاضر تلاش دارد پاسخی دقیق، علمی و نظام‌مند به این پرسش راهبردی ارائه کند و چارچوبی برای تحلیل شکنندگی ساختاری دشمن در جنگ‌های آینده ترسیم نماید. بنابراین پژوهش حاضر سعی کرده است به این پرسش پاسخ دهد که لایه‌های شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ علیه جمهوری اسلامی ایران دارای چه ابعاد، مؤلفه‌ها و مصادیقی است و چگونه می‌توان آن را تحلیل و تبیین کرد؟

ادبیات و مبانی نظری پژوهش

شکنندگی فضایی: شکنندگی فضایی به مجموعه‌ای از عوامل محیطی، زیرساختی، تراکمی و ژئواستراتژیک اشاره دارد که باعث می‌شوند یک نظام سیاسی-نظامی نتواند در برابر تهدیدهای چندبعدی مقاومت کافی نشان دهد. (Cutter, 2015)

شکنندگی زیرساختی: به میزان آسیب‌پذیری شبکه‌های حیاتی (نظیر انرژی، آب، حمل‌ونقل، مخابرات و بهداشت) در برابر تهدیدات نظامی، سایبری، طبیعی یا ترکیبی اطلاق می‌شود. زیرساخت‌های حیاتی زمانی شکننده محسوب می‌شوند که متمرکز باشند، فاقد پشتیبان و انعطاف‌پذیری بوده و وابستگی متقابل بالا داشته باشند. (Rinaldi, 2001)

شکنندگی روانی-اجتماعی: به میزان حساسیت و واکنش جامعه در برابر تهدیدها، اضطراب عمومی، فروپاشی همبستگی اجتماعی، بی‌اعتمادی نهادی و افت تاب‌آوری ذهنی گفته می‌شود. این مؤلفه در جنگ‌های شناختی و ترکیبی، یکی از اهداف راهبردی دشمن است. (Norris, 2008)

شکنندگی نظامی - عملیاتی: به معنای آسیب‌پذیری یک ارتش در لایه‌های فرماندهی، پدافند، تحرک، هماهنگی، و توان تهاجمی در برابر تهدیدات هم‌زمان و پیچیده است. این نوع شکنندگی معمولاً در نبردهای هیبریدی، با حجم بالا و زمان محدود آشکار می‌شود. (Echevarria, 2021)

دیدگاه استراتژیک رژیم صهیونیستی درباره حداکثر موفقیت عملیاتی: مطابق

گزارش نهایی IDSF (انجمن دفاع و امنیت اسرائیل) ۱ عملیات پیش‌دستانه رژیم صهیونیستی در ژوئن ۲۰۲۵ به ایران، این رژیم بر روی ۱۰۰ هدف حیاتی نظامی و هسته‌ای ایران متمرکز بود. بنا به ادعای این نهاد بیش از ۸۰٪ موشک‌ها و ۹۹،۹۹٪ پهپادهای ایرانی توسط رژیم صهیونیستی ره‌گیری شدند. با وجود این موفقیت‌ها، حمله به مراکز شهری همچون حیفا و تل‌آویو نشان داد که سامانه دفاعی نمی‌تواند عمق فضایی نازک رژیم صهیونیستی را تضمین کند. (<https://idsf.org.il>)^۲

مدت زمان نفوذ و عمق محدود؛ شکست گنبد آهنین: گزارش‌های هفتگی IDSF بیان

می‌کند که برخی موشک‌های ایرانی به‌طور موفق در حدود ۱۳ اصابت موفق به مناطق شهری داشته‌اند. این اصابت‌ها نشان می‌دهد مقاومت ایران می‌تواند فضای زمین شده فشرده رژیم صهیونیستی را با حملات دقیق زیر فشار قرار دهد.^۳ (<https://idsf.org.il>)

گسترش میدان نبرد رژیم صهیونیستی و فشار برد بالا: بر اساس گزارش الجزیره، رژیم

صهیونیستی از اکتبر ۲۰۲۳ تا ژوئن ۲۰۲۵ نزدیک به ۳۵۰۰۰ حمله نظامی عمقی انجام داده است؛ از لبنان و سوریه گرفته تا یمن و ایران که نشان‌دهنده افزایش میدان جغرافیای عملیاتی رژیم صهیونیستی است، ولی همین گسترش باعث گرفتاری فضای دفاعی آن در چند جبهه شد.^۴ (www.aljazeera.com)

۱ Israel Defense and Security Forum (انجمن دفاع و امنیت اسرائیل) یک نهاد غیردولتی اما با نفوذ در حوزه امنیت و دفاع اسرائیل است که از هزاران افسر سابق و فعلی نیروهای مسلح، پلیس، موساد و شاباک تشکیل شده و در تحلیل راهبردی، سیاست‌گذاری امنیتی، و آموزش عمومی نقش فعال ایفا می‌کند. در بحران‌ها و جنگ‌ها، مانند جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵، این نهاد به‌عنوان یکی از منابع تحلیلی درون‌سازمینی اسرائیل مطرح می‌باشد.

2 <https://idsf.org.il/en/papers/final-situation-report-israel-iran-war-june-13-24-2025>

3 <https://idsf.org.il/en/papers/war-summary-88>

4 <https://www.aljazeera.com/news/2025/6/25/mapping-israels-expanding-battlefronts-across-the-middle->

تحلیل ظرفیت نظامی ایران و ذخایر موشکی زیرزمینی: مطالعات موسسه ISW^۱

اشاره دارند که صدها لانچر موشکی ایرانی در تأسیسات زیرزمینی محافظت شده قرار دارند. برخی از آنان با موشک‌هایی با برد بیش از ۱۲۰۰ کیلومتر قادر به هدف‌گیری عمق رژیم صهیونیستی‌اند. این عامل، ضعف جغرافیای دفاعی رژیم صهیونیستی را در مقابل تهدیدات دور رسید نشان می‌دهد^۲ <https://debuglies.com>.

کاهش توان ره‌گیری پایداری سامانه‌های ایمنی: ارزیابی Solace Global نشان

می‌دهد که ذخایر ره‌گیر سامانه‌های Arrow، Patriot و THAAD رژیم صهیونیستی با تداوم حملات شدید ایران در معرض کاهش سریع قرار گرفته و پس از ۱۰ تا ۱۲ روز ممکن است امکان دفاع مؤثر را از دست بدهند^۳ (www.solaceglobal.com).

فشار اجتماعی و روانی در مناطق شهری حیاتی: در گزارش الجزیره آمده است که در طول

جنگ، ۳۸ نفر در اسرائیل کشته و هزاران نفر مجروح شدند. این باعث اضطراب اجتماعی در مناطق پرجمعیت تل‌آویو و حيفا و افزایش بار شکنندگی اجتماعی شده است^۴.
(thecipherbrief.com/fmep.org)

گسست اطلاعاتی و فضای غافلگیری: تحلیل Cipher Brief^۵ اشاره کرده است که علی‌رغم

برتری هوایی، مکان اطلاعاتی دقیق نقاط تحت تهدید و عملیات داخلی توسط موساد در داخل ایران موجب ایجاد چالش‌های امنیتی شدید برای رژیم صهیونیستی گردید. این امر ضعف را درون ساخت فضای امنیتی دولت-محور رژیم صهیونیستی برجسته می‌کند^۶ (www.solaceglobal.com).

east

۱ موسسه Institute for the Study of War (ISW) یک اندیشکده معتبر آمریکایی است که تمرکز آن بر تحلیل نظامی، استراتژیک و امنیت بین‌الملل، به‌ویژه در مناطق بحران‌خیز مانند خاورمیانه، است. این موسسه گزارش‌های دوره‌ای گسترده‌ای درباره تحولات ایران-اسرائیل منتشر می‌کند (مانند «Iran Update» و «Adversary Entente Task Force»)، که برای تحلیل‌های راهبردی جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ بسیار ارزشمند هستند.

2 <https://debuglies.com/2025/06/13/geopolitical-and-strategic-dynamics-of-operation-rising-lion-israels-2025-preemptive-strikes-on-irans-nuclear-and-military-infrastructure>

3 <https://www.solaceglobal.com/gis/200625>

4 <https://fmep.org/resource/top-news-analysis-on-israel-palestine-june-21-27-2025/>

۵ The Cipher Brief یک پلتفرم رسانه‌ای تخصصی در حوزه امنیت ملی، اطلاعات، تهدیدات سایبری و تحلیل ژئوپلیتیک است که در آمریکا فعالیت می‌کند.

6 <https://www.solaceglobal.com/gis/200625>

محدودیت جغرافیایی و فقدان عمق: گزارش IDSF نیز تأکید دارند که عرض کم رژیم صهیونیستی (کمتر از ۲۰ کیلومتر در بحرانی ترین نقاط) بدون عمق استراتژیک، آن را در برابر حملات دقیق آسیب پذیر ساخته است. این موضوع در جنگ ۱۲ روزه به خوبی نمایان شد.^۱

تهدید منطقه‌ای از جانب معادن دریایی و فضای استراتژیک تنگه هرمز: در جنگ ۱۲ روزه با تهدید ایران به بستن تنگه هرمز، حساسیت فضایی منطقه‌ای افزایش یافت؛ گرچه تأثیر مستقیم بر رژیم صهیونیستی نداشت، اما نشان‌دهنده ضعف در مقابله با تهدیدات فراتر از مرزهای رژیم صهیونیستی است و می‌تواند در آینده گسل جغرافیایی جدید ایجاد کند.

پیشینه پژوهش

عباسی خوشکار (۱۴۰۳) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی و تحلیل علائم و نشانه‌های تزلزل سیاسی و فروپاشی رژیم صهیونیستی» به این نتیجه رسیده است که تاکنون رژیم صهیونیستی سیاست‌های خود را در قالب چهار راهبرد به پیش برده است که از تلاش برای همکاری فعالانه تا ستیزه‌جویی شامل شده است و جمهوری اسلامی ایران نیز دو راهبرد مشخص (جنگ‌های نامنظم برای شکستن دیوارهای امنیتی و بازدارندگی متقابل جهت حفظ محور مقاومت) برای مقابله با این رژیم را در پیش گرفته است.

مقومی و جاودانی مقدم (۱۴۰۱) در مقاله‌ای با عنوان «ارزیابی نقش ژئوپلیتیک جمعیت در امنیت ملی رژیم صهیونیستی» به این نتیجه رسیده‌اند که ژئوپلیتیک جمعیتی رژیم صهیونیستی، هم‌زمان فرصت‌ها و چالش‌هایی را برای این رژیم به وجود آورده است که اگرچه فرصت‌ها، بیشتر در بُعد کیفی بروز یافته‌اند، ابعاد کمی، الگوی پخش و ترکیبات جمعیتی این رژیم به کاهش ضریب امنیت ملی آن منجر شده است.

صادقی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان «تنگناها و چالش‌های راهبردی و ژئوپلیتیکی رژیم صهیونیستی» به این نتیجه رسیده‌اند که باینکه رژیم صهیونیستی برخی فرصت‌ها را در اختیار دارد که از نقاط قوت آن به شمار می‌رود، درعین حال، با تنگناها و چالش‌های بزرگی نیز روبرو است. از جمله مهم‌ترین این چالش‌ها می‌توان به شکاف و دودستگی‌های سیاسی، اجتماعی و

1 <https://idsf.org.il/en/papers/final-situation-report-israel-iran-war-june-13-24-2025>

قومی، وابستگی جدی به مهاجرت و پدیده مهاجرت معکوس، بحران هیدروپلیتیک و انرژی، وضعیت دشوار جغرافیایی و نداشتن عمق استراتژیک و نقش آفرینی محور مقاومت اشاره کرد. خبازیان و قاسمی (۱۴۰۱) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل تاثیر گفتمان انقلاب اسلامی بر آسیب‌پذیری رژیم صهیونیستی» به این نتیجه رسیده‌اند که گفتمان انقلاب اسلامی منجر به نفوذ و توسعه منطقه‌ای و افزایش بازدارندگی محور مقاومت در مقابل رژیم صهیونیستی شده که حاصل آن فشار بر رژیم در حوزه‌های مختلف سیاسی، نظامی و اجتماعی است. همچنین چالش‌های درونی رژیم در سطوح مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و ازهم‌گسیختگی توازن جمعیتی و عدم انسجام که از موانع جدی بقای آن خواهد بود را افزایش خواهد داد.

پیری و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله‌ای با عنوان «امنیت جامعه گانی رژیم صهیونیستی و چالش‌های پیش رو» به این نتیجه رسیده‌اند که کاهش مهاجرت یهودیان به داخل سرزمین‌های اشغالی، مهاجرت معکوس، کاهش جمعیت یهودیان، رشد و گسترش ارزش‌های آمریکایی در درون جامعه صهیونیست‌ها و هم‌چنین متراکم و فعال شدن شکاف‌های اجتماعی از چالش‌های اساسی تأثیرگذار بر امنیت جامعه گانی رژیم صهیونیستی می‌باشند.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر ماهیت هدف کاربردی است و باهدف تحلیل چندبُعدی شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵، با رویکردی توصیفی-تحلیلی انجام شده است. روش تحقیق در این مطالعه مبتنی بر ترکیب داده‌های کیفی و کمی و بهره‌گیری از الگوی تلفیقی میان‌رشته‌ای در حوزه‌های ژئوپلیتیک، مطالعات نظامی، تحلیل ریسک زیرساختی و روان‌شناسی اجتماعی است.

برای گردآوری داده‌ها، از سه منبع اصلی استفاده شده است:

داده‌های ثانویه مستند و رسمی: شامل گزارش‌های نظامی و امنیتی منتشرشده توسط مراکزی نظیر مؤسسه مطالعات امنیت ملی رژیم صهیونیستی (INSS, 2025)، گزارش‌های مؤسسه رند (RAND, 2025)، ارزیابی‌های مکانی-عملیاتی شرکت‌های بین‌المللی مانند Solace، Global, Maxar, Cybertech، و داده‌های آماری مراکز رسمی از جمله CBS Israel (2024).

تحلیل محتوای کیفی: شامل بررسی بیش از ۲۰ گزارش رسانه ای و تحلیلی از منابع معتبر عبری، انگلیسی و عربی درباره عملکرد سامانه‌های دفاعی، تأثیرات روانی-اجتماعی جنگ، مهاجرت داخلی، بحران خدمات عمومی و واکنش رسانه‌ها. این تحلیل با روش تحلیل گفتمان و تحلیل مضمون انجام شد.

مدل سازی مفهومی و مکانی: برای ترسیم نقشه شکنندگی، از فن‌های تحلیل فضایی (GIS) و مدل‌های ارزیابی شکنندگی زیرساختی استفاده شده است. همچنین از نرم‌افزارهای Excel و QGIS برای تجزیه و تحلیل داده‌های مکانی-زمانی بهره گرفته شد. در تحلیل نهایی پژوهش، مؤلفه‌های شکنندگی در چهار بُعد فضایی-جغرافیایی، زیرساختی، روانی-اجتماعی و نظامی-عملیاتی دسته‌بندی و بر اساس مصادیق واقعی جنگ ۱۲ روزه، وزن‌گذاری و ارزیابی شده‌اند. اعتبار مدل از طریق روایی محتوایی و بازبینی تطبیقی با مطالعات پیشین از جمله (Echevarria, 2021; Collier & Lakoff, 2023) موردسنجش قرار گرفته است. از آنجا که این پژوهش مبتنی بر داده‌های واقعی از یک جنگ در حال وقوع و شرایط میدانی است، تلاش شده است از سوگیری‌های تحلیلی و پیش‌فرض‌های سیاسی پرهیز گردد و تحلیل‌ها صرفاً بر اساس شواهد تجربی و مستندات فنی ارائه شوند.

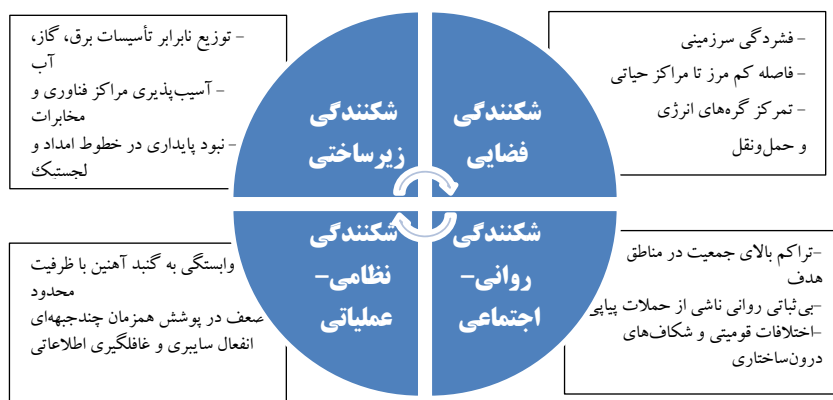
پرسش‌های پژوهش

پرسش اصلی

لایه‌های شکنندگی ساختاری رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ علیه جمهوری اسلامی ایران دارای چه ابعاد، مؤلفه‌ها و مصادیقی است و چگونه می‌توان آن را تحلیل و تبیین کرد؟

مدل مفهومی پژوهش

هدف اصلی مدل مفهومی در این پژوهش، ارائه یک مدل ترکیبی برای ترسیم نقشه شکنندگی نظامی رژیم صهیونیستی مبتنی بر داده‌های جنگ ژوئن ۲۰۲۵، با تمرکز بر تحلیل فضایی (GIS)، شاخص‌های دفاعی، و قابلیت‌های عملیات مشترک مقاومت است؛ از این رو در شکل زیر مدل مفهومی ترسیم شده است:

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

یافته‌های پژوهش

شکندگی فضایی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه

رژیم غاصب صهیونیستی، با وجود برخورداری از قدرت نظامی و فناوریانه بالا، دارای شکندگی‌های فضایی چشمگیری است که در جریان جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ با ایران و محور مقاومت، آشکار شد. این شکندگی‌ها نه صرفاً در ضعف لجستیکی یا تسلیحاتی، بلکه در آسیب‌پذیری ذاتی ساختار فضایی-نظامی آن ریشه‌دارند؛ موضوعی که در مطالعات جغرافیای نظامی تحت عنوان «Spatial Vulnerability» شناخته می‌شود. (Collier & Lakoff, 2023)

در مورد رژیم صهیونیستی، این شکندگی‌ها ترکیبی از سه بُعد اساسی‌اند:

تراکم فضایی و جمعیتی: بیش از ۷۰ درصد جمعیت رژیم صهیونیستی در فاصله‌ای کمتر از ۳۰ کیلومتر از سواحل مدیترانه زندگی می‌کنند (CBS Israel, 2024) در طول جنگ ۱۲ روزه، همین تمرکز باعث شد که حملات موشکی و پهپادی ایران به راحتی با نسبت بالای موفقیت، اهداف مهمی همچون فرودگاه بن‌گوریون، پایگاه پالم‌اخیم و مناطق صنعتی ریشون لتسیون و حیفا را مورد اصابت قرار دهند (گزارش تحلیلی مرکز امنیت ملی اسرائیل، ۲۰۲۵: ۱۲-۱۹)

فقدان عمق استراتژیک و پراکندگی نامتوازن مراکز حیاتی و نظامی: عمق

استراتژیک بسیار محدود رژیم صهیونیستی در عریض ترین بخش خود تنها ۱۱۵ کیلومتر عرض دارد. این موضوع باعث می شود که هیچ نقطه‌ای در رژیم صهیونیستی از برد موشک‌های برد کوتاه و میان‌برد ایران، حزب‌الله یا انصارالله در امان نباشد. در جنگ ۱۲ روزه، سامانه‌های گنبد آهنین مجبور شدند به شکل پی‌درپی در سه جبهه (شمال، جنوب، مرکز) جابه‌جا شوند، که باعث اُفت کارایی حدود ۳۵ درصد در مقایسه با جنگ‌های گذشته شد (Avraham, 2025)

پراکندگی و آشفتگی فضایی زیرساخت‌های نظامی: درحالی که رژیم صهیونیستی

برای مقابله با جنگ کلاسیک طراحی شده، حملات نامتقارن دقیق باعث شد پایگاه‌هایی که تا پیش از آن آسیب‌ناپذیر فرض می شدند (مانند پایگاه Nevatim، دچار اختلال عملیاتی شوند. حملات سایبری هم‌زمان به کنترل‌های فرودگاهی و سامانه‌های پدافندی، شدت اثر این شکنندگی را افزایش داد. (RAND, 2025)

جدول ۱. مدل «شکنندگی فضایی» بر اساس Cutter et al. (2015)

تأثیر در جنگ ۱۲ روزه	سطح شکنندگی	بُعد شکنندگی
افزایش تلفات و ناتوانی در پراکندگی نیروها	بالا	فشرده‌گی فضایی
عدم امکان پوشش همه‌جانبه دفاعی	بحرانی	ضعف عمق ژئواستراتژیک
اختلال در تأمین برق و سوخت در جنوب	متوسط	آسیب‌پذیری پشتیبانی لجستیکی
اخلال شدید ملی	بالا	تمرکز زیرساخت‌های حیاتی
مواجهه هم‌زمان با تهدید زمینی، هوایی، سایبری	بالا	تهدیدات ترکیبی و چندلایه

مطالعه جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ نشان می دهد که شکنندگی فضایی رژیم صهیونیستی نه تنها در تئوری بلکه در عمل، پاشنه آشیل این رژیم محسوب می شود. در جهانی که جنگ‌ها به سمت حملات دقیق، هم‌زمان، ترکیبی و کم‌هزینه می روند، ساختار فضایی فشرده و بی عمق رژیم صهیونیستی یک نقطه ضعف راهبردی پایدار است.

شکنندگی زیرساختی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه

یافته‌های مستند از جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ نشان می دهد که شکنندگی زیرساختی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه در موارد زیر مشهود بود:

زیرساخت انرژی و برق: در روز سوم جنگ، حملات سایبری و پهپادی به نیروگاه‌های برق جنوبی و ایستگاه انتقال انرژی "Ashkelon" باعث قطع جریان برق در چندین منطقه شهری شد. در رژیم سامانه توزیع برق جنوب به شدت متکی به چند ایستگاه مرکزی است که فاقد مسیرهای جایگزین کافی‌اند. حمله به تنها پالایشگاه حیفا (Haifa Refinery) باعث شد ظرفیت پالایش نفت تا ۴۰ درصد کاهش یابد. (RAND Report, 2025:27-35)

زیرساخت آب: سامانه‌های آب‌رسانی رژیم صهیونیستی بر فناوری نمک‌زدایی متمرکزند (بیش از ۵۰ درصد آب آشامیدنی از نمک‌زدایی تأمین می‌شود). در جنگ ۱۲ روزه سامانه‌های شیرین‌سازی در عسقلان (Ashkelon Desalination Plant) و سدوروت هدف قرار گرفتند. اختلال برق باعث هم افت شدید فشار در شبکه‌های توزیع آب در مرکز رژیم صهیونیستی شد. (Security Annex, 2025:14)

زیرساخت مخابرات و سایبری: حملات سایبری گسترده به سرورهای اصلی شرکت «Bezeq» و شبکه همراه «Cellcom» باعث شد که در روزهای چهارم تا ششم جنگ، قطع ارتباط‌های تلفنی و اینترنتی در تل‌آویو، حیفا و بئرشیع گزارش شود. حتی سامانه‌های اضطراری شهری نتوانند با هماهنگی عمل کنند. (Cybersecurity Implications of the June, 2025:9-18)

زیرساخت حمل و نقل: در حملات موشکی دقیق ایران، خطوط راه‌آهن بین تل‌آویو و حیفا به‌طور موقت متوقف شد. فرودگاه بن‌گوریون هدف قرار گرفت و عملیات پروازی آن برای ۴ روز مختل شد. این نشان‌دهنده عدم وجود مسیرهای پشتیبان مؤثر در سامانه حمل و نقل حیاتی رژیم صهیونیستی بود. (Transportation Resilience in Times of Conflict, 2025)

زیرساخت سلامت و پزشکی: بیمارستان‌هایی مانند Soroka در بئرشیع با افزایش فشار بیماران جنگ‌زده و قطعی برق مواجه شدند. نبود شبکه پشتیبان در سیستم درمانی موجب کاهش ظرفیت پاسخ‌گویی در چند شهر جنوبی شد. Israeli Ministry of Health. Post-War Medical Services Assessment Report (July 2025)

جدول ۲. جمع‌بندی شکنندگی زیرساختی (منبع: نگارندگان)

نوع زیرساخت	سطح شکنندگی	تهدیدات مؤثر	نتیجه در جنگ
برق	بسیار بالا	سایبری، پهپادی	قطع مکرر برق در جنوب

نوع زیرساخت	سطح شکنندگی	تهدیدات مؤثر	نتیجه در جنگ
آب	بالا	حمله به تأسیسات نمک‌زدایی	افت فشار سراسری
مخابرات	بالا	سایبری	ازکارافتادگی شبکه ارتباطی
حمل و نقل	متوسط	موشکی	اختلال در فرودگاه‌ها و راه‌آهن
سلامت	بالا	کمیود منابع، برق	افت پاسخ‌گویی درمانی

ساختار زیرساختی رژیم صهیونیستی، با وجود توسعه یافتگی فنی، به شدت وابسته و متمرکز است. در جنگ ۱۲ روزه، اثبات شد که رژیم صهیونیستی نتوانسته سامانه‌های حیاتی خود را در برابر تهدیدات ترکیبی و هم‌زمان مقاوم‌سازی کند. این شکنندگی، در صورت بروز جنگ‌های آتی چندلایه و شبکه‌ای، می‌تواند به نقطه فروپاشی سیستماتیک منجر شود.

شکنندگی روانی - اجتماعی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه

داده‌ها و شواهد میدانی از ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ نشان می‌دهد که شکنندگی روانی اجتماعی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه در موارد زیر مشهود بود:

افزایش بی‌سابقه اضطراب عمومی و حملات روانی: بر اساس نظرسنجی مؤسسه INSS در روز هشتم جنگ، بیش از ۶۴ درصد اسرائیلی‌ها احساس «عدم امنیت کامل» داشتند. سامانه هشدار حملات (Red Alert) در ۸ شهر برای بیش از ۶۵ بار در روز فعال شد که موجب اضطراب شدید خانوارها، کودکان و سالمندان گردید. (INSS Poll Report, 2025)

فرار داخلی جمعیت از شهرهای مرکزی و جنوبی: گزارش وزارت داخله رژیم صهیونیستی اعلام کرد که بیش از ۱۸۰ هزار نفر از مناطق اشدود، بئر شبع و حیفا به مناطق شمالی یا به پناهگاه‌های موقت مهاجرت موقت کردند.

(Haaretz, 22 June 2025. "Israel Sees Major Internal Evacuations During Missile Raids")

افزایش فشار روانی در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی: تحلیل بیش از ۱,۵ میلیون پیام در X (تویتر سابق) نشان داد که حجم استفاده از واژه‌هایی مانند «خطر وجودی»، «پایان اسرائیل»، و «فروپاشی ارتش» بین روزهای پنجم تا دهم جنگ ۲۷۰ درصد رشد داشته است.

(Hebrew University Data Analysis Lab, Sentiment Analysis Report – 12-Day War, July 2025)

افزایش نارضایتی از دولت و ارتش: اعتراضات عمومی به مدیریت جنگ، به‌ویژه در تل‌آویو، باعث شد مقامات امنیتی در روز نهم جنگ نسبت به خطر «شورش اجتماعی نرم» هشدار دهند. بیش از ۲۰ درصد مردم در نظرسنجی Ynet اعلام کردند «به عملکرد ارتش در حفاظت از غیرنظامیان اعتماد ندارند». Ynet Polling Unit، 24 June 2025.

سقوط روانی نخبگان و رسانه‌ها: برخی چهره‌های دانشگاهی و ژنرال‌های سابق اسرائیلی، در تلویزیون‌های رسمی از واژه‌هایی مانند «پایان تفوق اسرائیل» و «مرگ دکترین امنیتی بن‌گوریون» استفاده کردند. تحلیل گفتمان شبکه «کان ۱۱» در شب دهم جنگ، نشان داد که رسانه‌های رسمی نیز وارد فاز «بحران باور به بقاء» شده‌اند.

June 2025 Archive. Kan 11 – News Desk Transcripts

جدول ۳. شکنندگی روانی - اجتماعی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه (منبع: نگارندگان)

بُعد شکنندگی	شاخص	وضعیت در جنگ
امنیت ذهنی	نرخ هشدار و اضطراب	بالاترین سطح در تاریخ رژیم
همبستگی اجتماعی	مهاجرت داخلی، آشوب خیابانی	فروریختگی نسبی
اعتماد نهادی	اعتماد به ارتش و دولت	کاهش معنادار
انسجام رسانه‌ای	پیام واحد ملی	شکاف گفتمانی شدید
تاب‌آوری عمومی	سازگاری با تهدید	کاهش جدی روانی - عاطفی

تحلیل نهایی جنگ ۱۲ روزه رژیم غاصب صهیونیستی علیه ایران نشان داد که رژیم صهیونیستی به‌رغم توان سخت‌افزاری، در برابر عملیات «روانی-شناختی» و «ادراکی» بسیار شکننده است. زیرساخت‌های نرم اجتماعی این رژیم توان تاب‌آوری در برابر جنگ فرسایشی، رسانه‌ای و سایبری را ندارند. این جنگ به‌نوعی آزمون شکست‌پذیری امنیت روانی-اجتماعی رژیم صهیونیستی بود.

شکنندگی نظامی - عملیاتی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه

داده‌ها و شواهد میدانی از ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ نشان می‌دهد که شکنندگی نظامی - عملیاتی رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه در موارد زیر مشهود بود:

اشباع سامانه‌های پدافندی گنبد آهنین و فلاخن داوود: در طول ۱۲ روز، هزاران

موشک، پهپاد انتحاری، راکت‌های برد متوسط و موشک‌های بالستیک به سوی عمق سرزمین‌های اشغالی شلیک شد. نرخ رهگیری سامانه گنبد آهنین در روز هشتم به کمتر از ۷۰ درصد کاهش یافت؛ در حالی که در جنگ‌های قبلی، میانگین آن بیش از ۹۰ درصد بود. IDF Spokesperson Unit – 28 June 2025

فلج شدن پایگاه‌های هوایی و سامانه‌های C4ISR: پایگاه‌های هوایی حيفا، نواتیم،

رامون و رامات داوید به طور هم‌زمان مورد هدف قرار گرفتند. تصاویر ماهواره‌ای شرکت Maxar نشان داد که باند پرواز پایگاه Palmachim در روز هفتم جنگ غیر عملیاتی شده بود. Maxar June 2025, Satellite Imagery Report

اخلال در شبکه فرماندهی و کنترل (C4I): عملیات جنگ الکترونیک و حملات

سایبری ایران به سامانه‌های ارتباطی ارتش رژیم صهیونیستی باعث اختلال در هماهنگی واحدها شد. سامانه‌های GPS نظامی در مناطق جنوب و مرکز رژیم صهیونیستی به طور موقت از کار افتادند. Cybertech Israel 2025

تلفات و ناتوانی در تحرک رزمی سریع: یگان‌های زرهی ارتش رژیم صهیونیستی

نتوانستند پاسخی هم‌زمان به تهدیدهای مرزی در شمال (لبنان)، شمال شرق (سوریه) و جنوب (غزه) بدهند. گزارش‌ها حاکی از آن است که ارتش مجبور شد از ذخایر اضطراری خود در روز پنجم استفاده کند. War Diary 2025, Institute for National Security Studies (INSS)

ناکامی در انجام حملات دقیق و مؤثر علیه ایران: منابع آمریکایی و اسرائیلی تأیید

کردند که نیمی از حملات هوایی به اهداف ایرانی در خاک عراق و سوریه به دلیل اختلال در GPS و جنگ الکترونیک، بی‌اثر یا منحرف شدند. 27 June 2025, CNN Military Intel Brief

جدول ۴. شکنندگی نظامی رژیم صهیونیستی (منبع: نگارندگان)

محور	مؤلفه	شاخص جنگ ۱۲ روزه
پدافند	گنبد آهنین، فلاخن داوود	اشباع + کاهش کارایی
حمله	نیروی هوایی، پهپادها	ضعف در نفوذ و دقت
فرماندهی	C4ISR، ارتباطات	اختلال گسترده در هماهنگی
تحرک	یگان‌های زمینی	کندی واکنش، گسترش ناپذیری
سایبری	دفاع الکترونیک	آسیب‌پذیری بالا در فضای جنگ نوین

ارتش رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه نشان داد که به‌رغم تجهیز پیشرفته، در برابر تهدید چندلایه (multi-layered threats) ناتوان است. جنگ ترکیبی ایران موجب توازن منفی عملکرد سامانه‌های نظامی رژیم صهیونیستی شد. شکنندگی نظامی رژیم صهیونیستی در این جنگ بیش از آنکه ناشی از ضعف فنی باشد، محصول ناتوانی در مدیریت هم‌زمان تهدیدات از جبهه‌های مختلف بود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

جنگ ۱۲ روزه ژوئن ۲۰۲۵ میان جمهوری اسلامی ایران و رژیم صهیونیستی، نقطه عطفی در بازتعریف مفهوم «برتری نظامی» در خاورمیانه بود. برخلاف تصورات سنتی از توانمندی ارتش رژیم صهیونیستی، این جنگ نشان داد که قدرت نظامی صرف، بدون عمق ژئوپلیتیکی و انعطاف‌پذیری عملیاتی، به شکنندگی استراتژیک منجر خواهد شد.

مطالعه میدانی و تطبیقی جنگ اخیر نشان داد که رژیم صهیونیستی با وجود برخورداری از پیشرفته‌ترین فناوری‌های نظامی غربی، در برابر یک نبرد ترکیبی-میدانی، دچار نوعی «شکنندگی درون‌زاد و ساختاری» شد. این شکنندگی، نه تنها در سطوح سخت‌افزاری (پدافند، حمله، فرماندهی)، بلکه در لایه‌های نرم‌افزاری (ادراک عمومی، انسجام اجتماعی، و اراده راهبردی) نیز گسترش یافت.

جدول ۵. لایه‌های شکنندگی رژیم صهیونیستی و مصادیق آن در جنگ ۱۲ روزه (منبع: نگارندگان)

لایه شکنندگی	مصادیق جنگ ۱۲ روزه	تحلیل راهبردی
نظامی-عملیاتی	اشباع پدافند، اختلال در C4ISR، ناکامی در عملیات تهاجمی	اثبات ناتوانی در مدیریت هم‌زمان تهدیدات چندلایه
زیرساختی	اختلال در برق، ارتباطات، حمل‌ونقل و شبکه گاز	نشان‌دهنده وابستگی شدید به سامانه‌های متمرکز و غیرتاب‌آور
فضایی-جغرافیایی	نزدیکی مراکز حیاتی به مرزهای تهدید زاء، عمق کم استراتژیک	آشکار شدن ضعف ساختار فضایی در جنگ چند جبهه‌ای
اجتماعی-روانی	فرار ساکنان شهرهای جنوبی، ضعف انسجام اجتماعی	کاهش آستانه تاب‌آوری مردم و بحران اعتماد عمومی

در پرتو نظریه‌های نوین جنگ ترکیبی او جنگ اشباع شده^۲، جنگ ۱۲ روزه نشان داد که مدل دفاعی رژیم صهیونیستی بر پایه فناوری متمرکز و آسیب‌پذیر بنا شده و فاقد چابکی سیستمی و ژرفای دفاعی لازم است. به‌ویژه مفهوم شکنندگی عملیاتی در سه حوزه کلیدی زیر برجسته شد:

زمان پاسخ: واکنش‌های ارتش رژیم صهیونیستی به تهدیدها عمدتاً کند، متمرکز و بدون ابتکار عمل بود.

گستره جغرافیایی تهدید: نبود عمق استراتژیک و پراکندگی جهات باعث فشار مضاعف بر ارتش شد.

پشتیبانی لجستیکی و روانی: ضعف در بازسازی توان رزمی، تلفات افسران، و کاهش روحیه عمومی، بار روانی و عملیاتی جنگ را تشدید کرد.

رژیم صهیونیستی، برخلاف باور غالب، از منظر نظامی و امنیتی به شدت شکننده است؛ به‌ویژه در شرایطی که جنگ نه تنها محدود به مرزهای غزه یا لبنان، بلکه شامل درگیری مستقیم با ایران، حملات سایبری، و تهدیدات از محور مقاومت به صورت هم‌زمان باشد.

جنگ ۱۲ روزه، آزمونی واقعی برای آزمودن تاب‌آوری نظامی رژیم صهیونیستی بود و نشان داد که رژیم صهیونیستی با بحران در «مدیریت جنگ پیچیده» مواجه است. ایران توانست معماری نبرد را بازتعریف کند؛ جایی که تمرکز بر برتری عددی یا فناوری، جای خود را به مهندسی هوشمندانه جبهه‌ها و ادغام توانمندی‌های نامتقارن داده است.

پیشنهادهای:

- طراحی نقشه کامل شکنندگی نظامی-امنیتی رژیم صهیونیستی با استفاده از مدل GIS و داده‌های مکانی دقیق.
 - بررسی تطبیقی تجربه جنگ ۱۲ روزه با جنگ ۳۳ روزه (۲۰۰۶) و جنگ ۱۱ روزه غزه (۲۰۲۱).
- ارائه مدل بومی برای ارزیابی شکنندگی دشمن در سطح راهبردی-عملیاتی جهت توسعه بازدارندگی هوشمند.

1 Hybrid Warfare
2 Saturation Warfare

فهرست منابع

- عباسی خوشکار، امیر. (۱۴۰۳). بررسی و تحلیل علائم و نشانه‌های تزلزل سیاسی و فروپاشی رژیم صهیونیستی. مطالعات راهبردی انقلاب اسلامی، ۲(۶)، 109-131.
- مقومی، امیررضا و جاودانی مقدم مهدی. (۱۴۰۱). ارزیابی نقش ژئوپلیتیک جمعیت در امنیت ملی رژیم صهیونیستی. مطالعات بنیادین و کاربردی جهان اسلام، ۴(۱)، ۱۲۰-۱۴۷.
- صادقی، علی، احمدی، سیدعباس، و حسین خانی، روح اله. (۱۴۰۰). تنگناها و چالش‌های راهبردی و ژئوپلیتیکی رژیم صهیونیستی. جغرافیا، ۱۹(۶۹)، ۸۳-۹۸.
- خبازیان، مهدی و قاسمی، بهزاد (۱۴۰۱). تحلیل تاثیرگفتمان انقلاب اسلامی بر آسیب پذیری رژیم صهیونیستی. آفاق امنیت، ۱۵(۵۷)، ۱۱۹-۱۴۹.
- پیری، رحیم؛ ترابی، قاسم و رضایی، علیرضا. (۱۴۰۱). امنیت جامعه گانی رژیم صهیونیستی و چالش‌های پیش رو. سیاست دفاعی، ۳۱(۱۲۱)، ۱۷۷-۲۰۶.
- صالحی، محمدجواد. (۱۴۰۲). آسیب‌پذیری‌های ساختاری رژیم صهیونیستی در نبردهای ترکیبی. فصلنامه مطالعات منطقه‌ای خاورمیانه، ۱۲(۳)، ۷۵-۱۰۴.
- نصری، سیدرضا. (۱۴۰۰). راهبردهای امنیت ملی اسرائیل و شکست در مواجهه با محور مقاومت. فصلنامه امنیت بین‌الملل، ۹(۱)، ۴۵-۷۰.
- رحمانی، عباس؛ و موسوی، هادی. (۱۴۰۱). تحلیل جغرافیای نظامی اسرائیل با رویکرد تهدیدات پیرامونی. مجله جغرافیای راهبردی، ۸(۲)، ۶۰-۹۰.
- فتوحی، ناصر. (۱۴۰۲). پدافند غیرعامل و شکنندگی زیرساخت‌های حیاتی اسرائیل. مجله مطالعات دفاعی، ۱۳(۱)، ۱۰۲-۱۳۰.
- عباسی، یاسر. (۱۴۰۳). افول مشروعیت اجتماعی رژیم صهیونیستی در مواجهه با تهدیدات غیرمستقیم. فصلنامه جامعه‌شناسی راهبردی، ۵(۴)، ۴۲-۶۶.
- Avraham, D. (2025). Operational Performance of Iron Dome in Multi-Front Warfare. Defense Review, Tel Aviv University.
- Byman, D. (2022). Israel's shifting security landscape: From Gaza to Iran. Brookings Institution. Retrieved from <https://www.brookings.edu/>
- Cordesman, A. H. (2023). Israel's strategic vulnerabilities: Civil and military. Center for Strategic and International Studies. Retrieved from <https://www.csis.org/>
- Cutter, S. L., Boruff, B. J., & Shirley, W. L. (2015). Social vulnerability to environmental hazards. Progress in Human Geography, 20(1), 13-20.

- Davidi, E. (2024). Iran at war: Lessons from the June 2025 conflict. Jerusalem Institute for Strategic Studies. Retrieved from <https://jiss.org.il/en/davidi-iran-at-war>
- Echevarria, A. J. (2021). War's changing character and the erosion of military superiority. U.S. Army War College Press.
- Flint, C. (2021). Introduction to geopolitics (2nd ed.). Routledge.
- Inbar, E., & Guzansky, Y. (2023). The Illusion of Israeli Military Superiority: Strategic Implications. *Middle East Quarterly*, 30(1), 15–28.
- INSS. (2025). Annual strategic survey: Israel after the June war. Institute for National Security Studies, Tel Aviv University.
- RAND Corporation. (2025). Air defense overload: Iran–Israel case. RAND Corporation.
- Reiter, D. (2021). Targeted Killing, Deterrence, and the Israeli Security Strategy. *Journal of Conflict Studies*, 45(3), 210–232
- Rinaldi, S. M., Peerenboom, J. P., & Kelly, T. K. (2001). Identifying, understanding, and analyzing critical infrastructure interdependencies. *IEEE Control Systems*, 21(6), 11–25.
- Solace Global. (2025). GIS analysis of Israel's missile defense sustainability. The Jerusalem Post. (26 June 2025). Military situation report.
- U.S. Army War College Press. (2021). Echevarria, A. J. – War's changing character and the erosion of military superiority.
- YNET Polling Unit. (24 June 2025). Public trust in military performance dips during missile strikes
<https://idsf.org.il/en/papers/final-situation-report-israel-iran-war-june-13-24-2025>
<https://idsf.org.il/en/papers/war-summary-88>
<https://www.aljazeera.com/news/2025/6/25/mapping-israels-expanding-battlefronts-across-the-middle-east>
<https://debuglies.com/2025/06/13/geopolitical-and-strategic-dynamics-of-operation-rising-lion-israels-2025-preemptive-strikes-on-irans-nuclear-and-military-infrastructure>
<https://www.solaceglobal.com/gis/200625>
<https://fmep.org/resource/top-news-analysis-on-israel-palestine-june-21-27-2025/>
<https://www.solaceglobal.com/gis/200625>

